

BULLETIN

Power, Politics & Policy

Vincit Omnia Veritas

Nr. 12

19 Aprilie 2021

Editorial Board: Vlad Lupan, Victor Chirilă, Liubomir Chiriac, Veaceslav Berbeca, Sergiu Lipcean, Carolina Ungureanu, Eduard Țugui, Veaceslav Ioniță, Ion Tăbârță, Mihai Țurcanu

PROGRAMAREA IMUNIZĂRII: ÎNTRE SUPERFICIALITATE ȘI INCOMPETENȚĂ

Veaceslav BERBECA

Vaccinarea populației constituie un instrument eficient pentru prevenirea și controlul COVID-19. În condițiile în care procesul de elaborare a vaccinurilor se află în faza finală în a doua jumătate a lui 2020, obținerea serului anti-epidemic trebuia să devină o prioritate națională pentru autorități. Începând cu iulie 2020, Republicii Moldova a participat pe platforma COVAX, care sprijină cercetarea, dezvoltarea și producerea unei game largi de vaccinuri și asigură acces egal la aceste seruri. Ulterior, prin hotărârea nr.41 din 13 ianuarie 2021 a Comisiei naționale extraordinare de sănătate publică, a fost adoptat Planul național de imunizare anti-COVID-19. Acest document descrie procesul de organizare a vaccinării, care include mai multe elemente: de la autorizarea și obținerea vaccinurilor până la etapele de imunizare și monitorizare a persoanelor vaccinate.

La 2 martie 2021, în Republica Moldova a început vaccinarea anti-Covid-19 a populației, având lucrătorii din instituțiile medico-sanitare drept grup țintă. Conform datelor oficiale, până la 12.04.2021 au fost vaccinate 64 179¹ de persoane, care reprezintă aproximativ 1,9% din populația generală – o valoare calculată în baza numărului populației de 3 465 285 de persoane. Având în vedere numărul de 64 179 de persoane imunizate în perioada menționată, constatăm o rată de 1 565 a persoanelor vaccinate zilnic până la 12 aprilie. Dacă se păstrează această tendință, vom avea nevoie de 1 503 zile – aproape 4 ani – pentru a vaccina 70% din populație (2 425 700 din 3 465 285 de persoane) pentru a obține imunitatea colectivă. Însă, în condițiile în care procesul ar putea să dureze o perioadă mai lungă de un an, este foarte probabil ca imunitatea colectivă să nu fie obținută în scurt timp, deoarece depinde foarte mult de durata protecției oferite de vaccin.

Presupunem că ulterior, odată cu obținerea/procurarea mai multor doze, procesul de imunizare va decurge mai repede. De asemenea, numărul persoanelor imunizate este puțin mai mare datorită faptului că mai multe persoane au fost vaccinate în România și Federația Rusă. Dar, totuși, înțelegem că aceste cifre ne arată că autoritățile statului nu au reușit să asigure sistemul de sănătate publică cu numărul necesar de doze pentru obținerea unei rate mai înalte de imunizare a populației. De fapt, problema dependenței programului de vaccinare de disponibilitatea vaccinurilor străbate cu un fir roșu întregul Plan național de imunizare anti-COVID-19. Acest fapt înseamnă că vina pentru procesul lent de vaccinare în Republica Moldova nu cade pe sistemul de sănătate. Înseamnă, de

¹ Vaccinare împotriva COVID-19 în Republica Moldova. <https://vaccinare.gov.md/>

asemenea, că Planul este un document de intenții, care nu se fundamentează pe un calendar detaliat al livrărilor și vaccinării populației. Din această cauză, etapele de imunizare urmează să se desfășoare pe perioade relativ lungi de timp. Dacă prima etapă trebuie să dureze între 1,5-2 luni pentru a vaccina peste 70 000 de lucrători medicali, atunci a doua etapă (imunizarea a circa 988 mii de persoane) ar urma să se desfășoare timp de 3-6 luni.²

Dozele de vaccinuri livrate Republicii Moldova până la 06.04.2021

27.02.2021 România	4.03.2021 COVAX	19.03.2021 COVAX	27.03.2021 România	Total la 6.04.2021
21 600 (AstraZeneca)	14 400 (AstraZeneca)	24 570 (Pfizer)	50 400 (AstraZeneca)	86 400 – AstraZeneca 24 570 – Pfizer

Sursa: Realizat de autor în baza datelor publice.

Republica Moldova a obținut 72 000 de doze AstraZeneca din partea României și 24 570 de doze Pfizer și 14 400 – AstraZeneca prin intermediul platformei COVAX. Continuarea programului de imunizare depinde de disponibilitatea vaccinurilor. În condițiile în care continuăm să folosim vaccinurile ce se utilizează în două etape, avem nevoie de circa 4,5 milioane de doze pentru imunizarea a 70% din populație. Autoritățile moldovenești, inclusiv Președinția Republicii Moldova, sunt în proces de negociere cu producătorul vaccinului Pfizer BioNTech, fiind la etapă de elaborare a proiectului contractului și stabilirii calendarului de livrări. În iunie urmează să fie livrată o tranșă de circa 100 000 de doze. De asemenea, se negociază cu Comisia Europeană și statele UE posibilitatea de a activa opțiunea de revindere de către statele Uniunii a vaccinurilor către statele terțe. În aprilie urmează să ajungă în Republica Moldova celelalte 128 000 de doze de AstraZeneca din partea României. De asemenea, în aprilie ar urma să ajungă 180 000 de doze Sputnik V, dintre care 60 000 vor fi livrate regiune transnistrene.

În martie, Guvernul a alocat 60 de milioane de lei din Fondul de rezervă al Guvernului pentru achiziționarea a circa 330 mii de doze de vaccin³, confirmându-se faptul că în bugetul pentru 2021 nu s-au prevăzut surse suficiente pentru procurarea vaccinurilor. Estimările Agenției Naționale pentru Sănătate Publică arată că sunt necesare 4 851 403 doze pentru atingerea țintei de 70% de populație vaccinată. Având în vedere că 1 386 115 doze (pentru 20% populație) vor fi obținute gratuit prin intermediul platformei COVAX, 2 079 173 de doze (pentru 30% populație) vor fi necesare de procurat la preț preferențial prin același instrument, restul 1 386 115 doze (pentru 20% populație) necesită a fi procurate direct de la producător.

Felul în care a demarat procesul de vaccinare anti-COVID-19 sugerează ideea că fostul executiv nu a întreprins eforturi suficiente pentru a face rost de vaccinuri. Faptul este demonstrat și de incertitudinea legată de procurarea vaccinurilor. Imunizarea a început mult mai târziu, în comparație cu alte state, din lipsa vaccinurilor. Adoptarea tardivă a Planului național de imunizare anti-COVID-19 demonstrează, de asemenea, o abordare superficială față de procesul de imunizare fiindcă livrarea vaccinurilor este condiționată inclusiv de existența acestui document. Înțelegem că capacitățile de producție ale companiilor nu acoperă cererea de vaccinuri, dar constatăm că în afară de platforma

² Cât timp va dura fiecare etapă de vaccinare. <https://www.covidinfo.md/vaccinarea-impotriva-covid-19>

³ Guvernul a alocat 60 de milioane de lei pentru procurarea a 330 mii doze de vaccin anti-COVID.

<https://gov.md/ro/content/guvernul-alocat-60-de-milioane-de-lei-pentru-procurarea-330-mii-doze-de-vaccin-anti-covid>

Covax, nu au fost duse negocieri cu producătorii pentru a cumpăra vaccinurile. Experiența altor state în procesul de imunizare a populației ne arată că au încheiat contracte, plătind în avans, cu companiile care erau în proces de elaborare a vaccinurilor.

De asemenea, campania de vaccinare nu a fost foarte bine elaborată nici din punct de vedere organizatoric, nici din punct de vedere informațional. Scepticismul față de procesul de imunizare este foarte ridicat, constituind circa 31% din populația Republicii Moldova.⁴ Este nevoie de o campanie eficientă pentru a convinge populația statului să se vaccineze. Vaccinarea nu este obligatorie, dar autoritățile trebuie să impună condiții pentru cei care, în virtutea activității lor, comunică cu alte persoane. Dacă, de exemplu, în școli și licee nu va fi o acoperire de vaccinare de aproximativ 70%, atunci nu se revine la studii cu prezența fizică. Această condiție ar trebui să vizeze, de exemplu, pe măsură ce obținem dozele necesare de vaccinuri, și persoanele care activează în domeniul prestării serviciilor.

Toate aceste constatări, împreună cu cvasi lipsa resurselor financiare destinate procurării vaccinurilor din bugetul pentru 2021, sugerează ideea că procesului de imunizare nu i s-a acordat atenția necesară. Îndemnul premierului interimar către cetățeni de a căuta orice posibilitate de a se vaccina⁵, dacă nu sunt parte a primei sau a celei de-a doua etape de vaccinare, confirmă că o bună parte a cetățenilor au fost lăsați să se descurce pe cont propriu.

⁴ Hotărârea nr.41 din 13 ianuarie 2021 a Comisiei naționale extraordinare de sănătate publică privind aprobarea Planului național de imunizare anti COVID-19, / https://gov.md/sites/default/files/hotarire_cnesp_nr_41_din_13.01.2021.pdf

⁵ Aurel Ciocoi: „Îi îndemn pe cetățenii noștri să caute orice posibilitate de a se vaccina”./

<https://moldova.europalibera.org/a/a-ciocoi-%c3%aei-%c3%aendemn-pe-cet%c4%83%c8%9benii-no%c8%99tri-s%c4%83-caute-orice-posibilitate-de-a-se-vaccina-anti-covid/31190809.html>